

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

УДК 378.4.096(477.411):398

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2021.29.15>

Ярина Закальська, співроб. Центру фольклору та етнографії

ORCID: 0000-0002-6533-8016

e-mail: yaryna_zakalska92@ukr.net

Володимир Щибря, канд. іст. наук,

директор Центру фольклору та етнографії

ORCID: 0000-0003-0918-7724

e-mail: volodshch@ukr.net

Ірина Барамба, співроб. Центру фольклору та етнографії

ORCID: 0000-0002-8560-1184

e-mail: irabaramba@gmail.com

Оксана Оверчук, канд. філол. наук, доц.

ORCID: 0000-0002-8228-6043

e-mail: oksoverchuk@gmail.com

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ЦЕНТР ФОЛЬКЛОРУ ТА ЕТНОГРАФІЇ – МАЙДАНЧИК ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ, ВИВЧЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ (ДО 30-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ЦЕНТРУ)

Розглянуто діяльність Центру фольклору та етнографії Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка з відродження, збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини українців на сучасному етапі. Охарактеризовано історію розвитку, основні напрями й результати роботи.

Ключові слова: Центр фольклору та етнографії, традиційна культура, польове дослідження, фольклорний архів, популяризація.

Історія становлення Центру фольклору та етнографії. Із метою підвищення якості підготовки та перепідготовки фахівців із фольклору та етнографії, поглиблення наукових досліджень української національної культури в Україні та за її межами, а також вивчення культури інших етносів України та у зв'язку з необхідністю оптимізації навчального процесу, інтенсифікації науково-методичної роботи, поглиблення знань студентів-філологів у 1991 р. було організовано республіканський навчально-методичний центр Фольклору та етнографії КНУ (нині – Центр фольклору та етнографії – структурний підрозділ Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка). Ідея створення Центру належить відомій казкознавиці, доктору філологічних наук, професору Л. Дунаєвській. Першим керівником Центру стала кандидат філологічних наук Г. Доридор, у різний час очолювали В. Фісун, професор В. Бойко, лауреат літературно-мистецької премії ім. Олени Пчілки, кандидат філологічних наук, доцент Л. Шурко, професор І. Павленко. З 2011 р. по 2017 р. директором Центру фольклору та етнографії був доцент кафедри фольклористики Інституту філології, заслужений працівник культури України О. Доля. Із 2018 р. Центр очолює кандидат історичних наук, асистент кафедри фольклористики, провідний етнолог В. Щибря.

Завдання Центру, як і кафедри фольклористики, визначаються прагненням до: відродження та збереження скарбів національної культури в Україні; підвищення якості підготовки фахівців із фольклористики для науково-освітньої роботи в навчальних закладах України всіх рівнів акредитації; популяризації традиційних цінностей у середовищі української молоді, зокрема й через мережу інтернет. Робота Центру є різновекторною і провадиться в декількох напрямках, передовсім: науковому, науково-дослідницькому, навчально-методичному, навчально-виховному та культурно-просвітницькому.

Важливим складником наукової роботи Центру є польове дослідження фольклорної традиції. Для його реалізації та з метою збереження культурної спадщини України й поповнення архівного фонду кафедри фольклористики співробітники Центру здійснюють фольклорно-етнографічні експедиції в різні етнографічні регіони, під час яких проводять аудіо- та відеозаписи фольклорних матеріалів. Часто використовують також інші форми фіксації польових матеріалів, зокрема текстові записи та

фотографії. Така експедиційна діяльність є одним із механізмів формування джерельної бази, необхідної для науково-дослідницької та навчально-методичної роботи, що активізує науковий пошук у різних ділянках вивчення фольклорної традиції українського народу. Лише з 2015 р. по 2020 р. фахівці Центру самостійно здійснили більше 10 експедицій різними регіонами України. Це, зокрема, Закарпатська, Київська, Львівська, Тернопільська, Хмельницька й Чернігівська області України. Загалом за 30 років функціонування Центру було проведено понад 40 експедицій. До 2015 р. студенти-фольклористи за керівництва викладачів кафедри фольклористики та фахівців Центру проходили навчальну фольклорну практику. Тож у 2015 р. О. Оверчук та І. Барамба взяли безпосередню участь в організації та проведенні щорічної фольклорно-етнографічної практики студентів-фольклористів I та II курсів Інституту філології до Роменського р-ну Сумської обл., де було досліджено й зафіксовано понад 500 одиниць інформації фольклорного матеріалу в шести населених пунктах району. Із 2016 р. студенти проходять фольклорну практику за місцем проживання, а зібрані експедиційні матеріали передаються до архіву Центру. Працівники Центру допомагають студентам Інституту філології в систематизації та каталогізації уснословесних текстів, а також розшифруванні музичного складника фольклорних зразків, зібраних під час фольклорних практик. Така співпраця є однією із форм поповнення фольклорного архіву Центру фольклору та етнографії, який нині нараховує близько 6000 фольклорних одиниць. Ця збірка фольклорних матеріалів є хорошою базою для забезпечення навчального процесу. Вона відкрита і для викладачів, і для студентів і може використовуватися під час написання дипломних робіт. У 2018 р. співробітники Центру створили також YouTube-канал, де опубліковують фольклорні зразки. Нині на часі комп'ютерна каталогізація фольклорних матеріалів, зібраних на різних теренах України. Це можна розглядати не як закритий "банк" фольклорної традиції, а, передовсім, як вільний канал, відкритий для всіх поціновувачів духовних скарбів народу, що відповідає сучасним тенденціям зберігання документів нематеріальної культурної спадщини.

Одне з головних завдань своєї діяльності працівники Центру вбачають у систематизації, каталогізації й архівуванні матеріалів: як нових надходжень, так і "старих", зібраних під час ексспедицій і студентських практик попередніх десятиліть. Зараз справою честі фахівці Центру вважають оцифрування та транскрибування фольклорної спадщини багаторічного керівника Центру О. Долі.

Наукова діяльність. Співробітники Центру активно проводять наукову діяльність. Спільно з кафедрою фольклористики щорічно організовують Фольклористичні читання, присвячені професору Лідії Дунаєвській, на яких презентують власні наукові напрацювання, а також беруть участь у різноманітних науково-практичних конференціях, семінарах, форумах як в Україні, так і за її межами. Я. Закальська представляла Центр на наукових конференціях в Угорщині (2016), Польщі (2017) і Литві (2019). У 2016 р. фахівці Центру під керівництвом професора О. Івановської захистили дві кандидатські дисертації (М. Коломицева – "Фольклористична спадщина Григорія Нудьги"; Р. Лихограй – "Політична складова українського фольклору"). Дисертаційну роботу Я. Закальської, присвячену фольклору Революції гідності й російсько-української війни, у лютому 2021 р. подано до Спеціалізованої вченої ради (наук. керівник – проф. О. Івановська). Проміжні результати своїх досліджень співробітники Центру публікують у наукових розвідках у фахових вітчизняних та іноземних виданнях: "Література. Фольклор. Проблеми поетики", Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. "Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика", "Закарпатські філологічні студії", "Вчені записки Таврійського національного університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації", "Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах", "Oblicza Komunikacji", "Science and Education a New Dimension. Philology" та ін.

Науково-дослідницька і навчально-методична діяльність. Упродовж 2015–2020 рр. співробітники Центру стали консультантами різноманітних наукових і науково-популярних проектів, присвячених проблематиці традиційної культури. О. Доля був науковим консультантом циклу з 23 документальних фільмів "ПроОбраз із Наталкою Фіцич", "Майстер-клас із Наталкою Фіцич" (61 програма), які тривалий час транслював Перший український інформаційний телеканал "5 канал". Разом із журналісткою Н. Фіцич етнограф О. Доля здійснив експедицію різними регіонами України (проект "Культ предків", 2016–2017 рр.). Тісно співпрацював із засновницею Всесвітнього дня вишиванки, режисеркою Л. Воронюк: був науковим консультантом документальних фільмів "Спадок нації" (участь у зйомках брала І. Барамба) і "Соловей співає" (2019). Практику наукового консультування документальних фільмів етнографічного спрямування продовжив В. Щибря. Саме він виступив науковим консультантом фільмів "Ткацький шлях" (2021 р., режисер – Л. Воронюк), "Весільний спадок" (2020, режисер – О. Гуза). "Весільний спадок" – документальний фільм, де представлено весільні традиції 8 регіонів України, у якому співробітники Центру (І. Барамба, А. Паславський, В. Ткачук) узяли участь. За наукового сприяння О. Долі у 2016 р. у видавництві "Веселка" вийшло друком видання "Казки кримських татар. Казки народів світу". Відрадно, що робота фахівців Центру з популяризації фольклору сприяє залученню до процесу збереження фольклорної спадщини не лише працівників Університету, а й тих, кому не є байдужою доля малої батьківщини. Так, у 2019 р. В. Гайсенюк, уродженець Тернопільщини, опублікував фольклорну збірку "Моя бабуся приповідала. Фольклор села Летяче", науковими консультантами якої стали викладачі кафедри фольклористики (О. Наумовська, О. Івановська, С. Лещинська) і співробітниця Центру фольклору та етнографії І. Барамба та Я. Закальська. Архівні матеріали Центру є базою для проведення практичних занять зі студентами та

підготовки навчально-методичних посібників викладачами кафедри фольклористики Інституту філології. Так, у 2019–2020 рр. у ВПЦ "Київський університет" були надруковані посібники доцентів Н. Салтовської ("Малі жанри фольклору: хрестоматія у двох частинах") та О. Марчун ("Жанрова параметризація дитячого фольклору").

Навчально-виховна діяльність.

Мистецькі виставки. Центр фольклору та етнографії став ініціатором, організатором і співорганізатором мистецьких виставок в Інституті філології, Червоному корпусі Університету, Національному музеї імені Тараса Шевченка тощо. Лише в Мистецькій залі Інституту філології за 15 років її існування експонувалося понад 100 серій мистецьких робіт, серед яких – колекції ікон, витвори майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, твори відомих українських художників. Серед таких постатей – О. Ковальчук, В. Забашта, А. Рак, Ф. Гуменюк, М. Приймаченко, В. Корчинський, Ю. Химич, В. Гарбуз, А. Мухарський, О. Богомолець. Лише за останні 6 років Центр організував понад 40 мистецьких виставок, зокрема: виставка "Благословенна Україна" (серпень – вересень 2015, Український Дім); виставка української витинанки члена Національної спілки художників України В. Корчинського (листопад 2015 – січень 2016); виставка картин художниці К. Білетіної "Український портрет" (лютий 2016); виставка А. Рудницької "Невидиме коріння" в Музеї української діаспори (березень 2016); виставка картин художниці Н. Данилейко (червень 2016); виставка акварелей члена Національної спілки художників України В. Шпака "Сяйво квітів" (вересень 2016); виставка картин А. Рудницької (жовтень 2016); фото-виставка "Естетика Хаосу" К. Кіпер (листопад 2016); виставка живопису члена Національної спілки художників України, старшого викладача факультету дизайну кафедри рисунку Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені М. Бойчука О. Кирилової "Мандри інфанти" (грудень 2016); виставка картин О. Дьомі-Пісної "Свято наближається" (січень – лютий 2017); виставка живопису члена Національної спілки художників України, лауреата премії ім. Ф. Кричевського, кращого живописця Києва 2016 р. С. Аношкіної "Українські візерунки" (лютий – березень 2017); виставка А. Рудницької "Сад чеснот" (квітень 2017); виставка картин Ю. Химича, Заслуженого художника і архітектора України, члена Національної спілки художників України (травень 2017); виставка ікон "Благослови, мати!" від іконописної майстерні "Небо на землі"; виставка художниці Н. Расп "Казкова феєрія" (квітень 2018); виставка художниці К. Багути (квітень – травень 2018); виставка картин художниці Н. Онищенко "Все буде фольк" (вересень 2018); виставка картин художниці О. Гайдамаки "Духовні скарби" (жовтень 2018); фотовиставка "Катя і принц Сіаму" (листопад – грудень 2018); виставка картин О. Потапенка "Українська містерія" (січень – лютий 2019); виставка В. Рака "Ланка" (березень 2019); виставка "Чарівний світ родини М. Примаченко" (квітень 2019); виставка "Український традиційний рушник кін. XIX – поч. XX ст." із приватної колекції В. Щибрі (травень – червень 2019); виставка тканих гобеленів студентів Миколаївського коледжу культури і мистецтв (вересень 2019); виставка "Terza Cossacorum" (жовтень – листопад 2019); виставка витинанок "Та, що читає" Д. Альошкіної (грудень 2019 – січень 2020); фотовиставка О. Плиски "Виставка в етнос-тилі" (січень – лютий 2020); виставка керамічних панно В. Томашевської "Весняна симфонія" (березень – квітень 2020); виставка "Полтавська плахта" з колекції А. Паславського (вересень – жовтень 2020); виставка "Старобільськ у серці Києва" (жовтень – листопад 2020).

Майстер-класи. Чільне місце в діяльності Центру займає проведення майстер-класів із традиційних народних ремесел, традиційного співу й танцю. Фахівці Центру вважають цей формат надійною та дієвою формою збереження й популяризації традиційних українських

ремесл і традиційної української культури загалом. Так студенти набувають практичних навичок. Співробітники проводять майстер-класи власними силами, демонструючи особисті вміння, а також запрошують знаних народних майстрів. Гарною формою спілкування стала серія майстер-класів і онлайн-флешмобів у мережі Фейсбук. У цій мережі Центр фольклору та етнографії має і власну сторінку, на якій співробітники Центру публікують цікавинки з народної культури та висвітлюють інформацію про події Центру та кафедри фольклористики. Сторінка користується попитом, має багато підписників – 3466 користувачів (фейсбук – Центр фольклору та етнографії).

Зустрічі з мистцями та науковцями. Центр фольклору та етнографії виступає ініціатором проведення зустрічей із митцями, презентацій нових культурологічних і фольклористичних видань для студентів, передовсім, кафедри фольклористики та загалом Інституту філології, зокрема:

- зустріч із художницею В. Мельник (19 квітня 2016);
- зустріч із художником-живописцем, членом Національної спілки художників України, лауреатом премії ім. Ф. Кричевського С. Аношкіною (27 лютого 2017);
- зустріч студентів-фольклористів із виконавцем на традиційних духових народних інструментах Д. Мазуряком (12 квітня 2017);
- презентація книжки Н. Філич "Культ предків" для студентів Інституту філології (5 жовтня 2017);
- творча зустріч із М. Галаневичем, солістом етнохоругру "ДахаБраха" (17 травня 2018);
- презентація книжки Т. Шевчук, Я. Ставицької "Українська усна снотлумачна традиція" (20 лютого 2019);
- зустріч студентів-фольклористів і культурологів із засновником ГО "Бортництво" М. Пчеловим (28 березня 2019);
- зустріч студентів-фольклористів і культурологів із реконструкторкою Л. Ткачук (25 вересня 2019);
- зустріч студентів-фольклористів і культурологів із виконавцем на традиційних духових народних інструментах М. Бережнюком (30 жовтня 2019).
- презентація "Віртуального музею М. Біласа" (16 жовтня 2019);
- презентація книжки В. Гайсенюка "Моя бабуся приповідала. Фольклор села Летяче" (13 листопада 2019);
- презентація кулінарної книжки "Як добре й здорово варити" (19 листопада 2019).

Популяризація традиційної культури – одне з пріоритетних завдань Центру. Із метою популяризації традиційної української культури серед громадськості співробітники Центру використовують усі канали комунікування, тісно співпрацюють з українськими ЗМІ, зокрема постійно дають інтерв'ю друкованим та електронним виданням, виступають на радіо, телебаченні, також читають просвітницькі лекції у ЗВО (Національному авіаційному університеті, Київському університеті імені Б. Грінченка тощо), музеях (Національному музеї літератури України, Національному музеї Революції гідності тощо). Упродовж 2015–2020 рр. фахівці Центру дали 5 інтерв'ю друкованим та електронним виданням, 18 інтерв'ю на радіо й телебаченні та 5 пресконференцій.

Участь у фольклорних фестивалях, мистецьких заходах, проведення фольклорних практикумів:

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" Центру фольклору та етнографії (керівник – І. Барамба) у школі-інтернаті с. Трипілля Обухівського р-ну Київської обл. (22 квітня 2015);
- виступ І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" на міжнародному фестивалі "Roztaje" (м. Краків, Польща, 10 липня 2015);
- виступ І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" на міжнародному фестивалі "Дунай-фест" (м. Дегендорф, Німеччина, 20 липня 2015);

- виступ І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" на міжнародному фестивалі "Перехрестя культур" (м. Варшава, Польща, 22 вересня 2015);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" із псалмами біля пам'ятника жертвам Голодомору (м. Київ, 28 листопада 2015);

- участь І. Барамби у концерті для військовослужбовців у навчально-військовій частині "Десна" у Чернігівській обл. (14 лютого 2016);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на Мітингу-реквіємі пам'яті Героїв Небесної сотні (м. Київ, 18-19 лютого 2016);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на на Європейській площі до Дня пам'яті та примирення (м. Київ, 8 травня 2016);

- участь І. Барамби в історичному фестивалі "Дике Поле" (м. Краматорськ Донецької обл., 11 червня 2016);

- участь І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" у XXIV фольклорному Міжнародному фестивалі Європейської мовної спілки (м. Вільянд, Естонія, 20 липня 2016);

- участь І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" у "КовальФесті", присвяченому вшануванню пам'яті загиблих героїв-воїнів-ковалів (м. Миргород Полтавської обл., 20 серпня 2016);

- участь фольклорного гурту "Стодивниця" у відкритті виставки в Національному музеї "Меморіал жертв Голодомору" (м. Київ, 23 вересня 2016)

- участь фольклорного гурту "Стодивниця" у відкритті меморіальної дошки бійцю АТО М. Кабанцю в селі Красна Слобідка Обухівського р-ну (13 жовтня 2016);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" ЦФЕ на "Фестивалі Святого Миколая у Чигирині" (19 грудня 2016);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на фестивалі "ЕтноЗима" в Михайлівському Золотоверхому соборі. Встановлення Національного рекорду на найтриваліше виконання різдвяних пісень (м. Київ, 23 січня 2017);

- участь фольклорного гурту "Стодивниця" в акції "Етноуніверситет" до Дня вишиванки. Презентація строїв різних регіонів України (м. Чернівці, 18 травня 2017);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на фестивалі "VIRAFEST" і здобуття 1-ї премії у Всеукраїнському конкурсі духовної пісні в номінації "Духовна автентична пісня" (м. Чигирин Черкаської обл., 03 червня 2017);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на фестивалі "РусалкиФест. Чорнобиль. Ренесанс" (с. Прибірськ Іванівського р-ну Київської обл., 10 червня 2017);

- виступ фольклорного гурту "Стодивниця" ЦФЕ на фестивалі "Гроно каліни" (с. Угловатка Христинівського р-ну Черкаської обл., 15 червня 2017);

- участь фольклорного гурту "Стодивниця" у благодійно-просвітницькій акції "Свічка пам'яті" (м. Київ, 24 листопада 2018);

- участь І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" в акції "Ангели пам'яті". Вшанування Героїв Небесної сотні (м. Київ, 20 лютого 2018; 18 лютого 2019);

- виступ І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" у концерті до Дня філолога в КНУ імені Тараса Шевченка (м. Київ, 29 березня 2018);

- виступ І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" на врученні дипломів бакалаврам та магістрам в Актовій залі Інституту філології (м. Київ, 04 липня 2018; 05 червня 2019);

- участь І. Барамби у складі фольклорного гурту "Гуляйгород" у фестивалі "Лемківська ватра" (м. Ждиня, Польща, 22 липня 2018);

- участь І. Барамби в заході, присвяченому пам'яті І. Драча в Мистецькій залі Інституту філології (м. Київ, 09 жовтня 2018);

• 18 квітня 2019 р. – Фольклорний практикум з вивчення весняних та постових пісень від автентичних виконавців. (Дванадцять фольклористичних читання, присвячені професору Л. Дунаєвській). Національний музей літератури України – І. Барамба, В. Щибря, Я. Закальська;

• участь А. Паславського, В. Ткачук у складі Народного ансамблю української музики "Роксоланія" у Міжнародному фольклорному фестивалі "Straznice 2019" (м. Стражніце, Чехія, 23 червня – 01 липня 2019);

• виступ фольклорного гурту "Стодивниця" ЦФЕ до Дня вшанування пам'яті студента ІФ, учасника АТО С. Горбенка (м. Київ, 03 жовтня 2019);

• виступ фольклорного гурту "Стодивниця" в Національному музею літератури на ювілеї письменниці З. Мензатюк (м. Київ, 22 жовтня 2019);

• участь фольклорного гурту "Стодивниця" у благодійно-просвітницькій акції "Свічка пам'яті" до Дня пам'яті жертв Голодомору в Національному музеї літератури (м. Київ, 15 листопада 2019);

• виступ фольклорного гурту "Стодивниця" на фестивалі "Святий Миколай мандрує Україною" у Свято-Михайлівському Золотоверхому монастирі (м. Київ, 19 грудня 2019).

Нагороди. Сумлінна праця співробітників Центру фольклору та етнографії на ниві традиційної культури відзначена низкою перемог, подяк і нагород. Серед нагороджених:

• І. Барамба – подяка Донецької обласної державної адміністрації Управління культури і туризму за участь у історичному фестивалі "Дике поле. Шлях до Європи" (2016);

• А. Паславський – стипендія Президента України для молодих майстрів народного мистецтва (2017);

• А. Рудницька – орден княгині Ольги II ступеня (2018);

• А. Рудницька – почесна відзнака імені Богдана та Варвари Ханенків (2018);

• І. Барамба – подяка за участь у щорічному святі "Миру та єдності", за вагомий внесок у розвиток української культури, відродження національної самосвідомості та зміцнення миру в Україні (2018);

• І. Барамба – подяка Управління культури, національностей та релігій Луганської обласної державної адміністрації за внесок до справи відродження та розвитку української національної свідомості на Луганщині (2018);

• І. Барамба – подяка Міністерства культури України за збереження та популяризацію нематеріальної культурної спадщини України (2019);

• Я. Закальська – перемога у XX Радіодиктанті національної єдності (2020).

Yaryna Zakalska, Employee of the Center of Folklore and Ethnography
ORCID: 0000-0002-6533-8016
e-mail: yaryna_zakalska92@ukr.net

Volodymyr Shchybriya, PhD in History,
director of the Center of Folklore and Ethnography
ORCID: 0000-0003-0918-7724
e-mail: volodshch@ukr.net

Iryna Baramba, Employee of the Center of Folklore and Ethnography
ORCID: 0000-0002-8560-1184
e-mail: irabaramba@gmail.com

Oksana Overchuk, PhD in Philology, Associate Professor
ORCID: 0000-0002-8228-6043
e-mail: oksoverchuk@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE CENTER OF FOLKLORE AND ETHNOGRAPHY AS A PLATFORM OF PRESERVING, STUDYING AND PROMOTION OF UKRAINIAN FOLKLORE (TO THE 30TH ANNIVERSARY OF THE CENTER)

The article is devoted to the activity of the Center of Folklore and Ethnography of the Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv on the revival, preservation and popularization of the intangible cultural heritage of Ukrainians at the present stage. The history of development, the basic directions and results of work are characterized.

Keywords: Center of folklore and ethnography, traditional culture, field research, folklore archive, popularization.

Співпраця з установами. Заслугує уваги й активна співпраця Центру фольклору та етнографії з різноманітними культурними інституціями України. Це зокрема: Національний заповідник "Софія Київська"; Національний музей народної архітектури та побуту України; Національний центр народної культури "Музей Івана Гончара"; Національна спілка майстрів України; український центр культурних досліджень Центр народознавства "Козак Мамай" (куточок української природи, архітектури та побуту "Мамаєва Слобода"); Центр української культури та мистецтва Церковно-етнографічний комплекс "Українське село".

Висновки. Центр фольклору та етнографії є важливим структурним підрозділом Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка. Озираючись на пройдений за 30 років шлях, фахівці Центру не лише підсумовують результати роботи, а й вибудовують плани на перспективу. Серед наших першочергових завдань – завершення редактування книжки спогадів про директора Центру О. Долю (1964–2017), ідея видання якої належить Національному музеєві народної архітектури та побуту України. До пріоритетних завдань входить також формування мережевої бази, що акумулювала б інформацію різного характеру (текстову, звукову чи візуальну) у галузі нематеріальної культурної спадщини. У найближчому майбутньому головний напрям діяльності вбачаємо саме у продовженні оцифрування зібраних під час польових експедицій матеріалів, формування електронного каталогу фондів і створення функціонального аудіовізуального архіву кафедри фольклористики та Центру. На нашу думку, такий мультимедійний архів варто створювати як відкритий продукт із кількома рівнями доступу: для студентів, фахівців-науковців (фольклористів, етнографів тощо) і широкого загалу – усіх пошановувачів традиційної культури. Вважаємо, що потрібно сконцентрувати увагу на роботі з наймолодшою цільовою категорією – дітьми та молоддю – та співпраці з освітніми закладами щодо використання фольклору (зокрема усної народної творчості) як елемента навчального-виховного процесу. Упродовж 2021 р. плануємо розробити 5 уроків з ознайомлення з народним українським одягом для різного віку: дошкільнят, учнів початкової, середньої та старшої школи, а також для студентів непрофільних вищих навчальних закладів. Серед наших проєктів на майбутнє – створення коротких відеороликів про традиційну вітчизняну культуру не лише українською, а й англійською мовами, це сприятиме її популяризації серед іноземців. Своім пріоритетним завданням фахівці Центру обрали збереження безцінної, національно маркованої, інформації, що закодована у фольклорі.

Надійшла до редколегії 15.01.21